

KÉSZFIZETŐ KEZESSÉG – VÉTELI JOG

Jogsabályi rendelkezés nem kötelezi a felperest, mint hitelezőt arra, hogy a kézfizető kezes ellen indítandó pert megelőzően éljen vételi jogával. Jogai érvényesítése terén nincs kötelező sorrendiség, a kézfizető kezessel szemben – a jogintézmény lényegéből adódóan – az igény közvetlenül érvényesíthető.

/Ptk.272.§ /1/bekezdés és 274.§ /2/ bekezdés a./ pontja/

A megyei bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6.306.607,- Ft-ot és ezen összegnek 2004. február 3-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatát, továbbá 450.000,- Ft perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes 2002. június 10-én egy Renault gépkocsi finanszírozása tárgyában kötött kölcsönszerződés keretében 6.537.375,- Ft hitelt nyújtott a H.-H. Kft-nek. Az alperes a szerződés szerű teljesítésért készfizető kezességet vállalt. Az általános szerződési feltételek szerint azonnali hatállyal jogosult a hitelező a szerződést felmondani, ha az adós kötelezettségét nem, vagy nem maradéktalanul teljesíti, így pl.: fizetési kötelezettségének teljesítésével 8 napot meghaladóan késedelembe esik. Az adós fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért 2004. februárjában a kölcsönszerződést a felperest azonnali hatállyal felmondta.

A Zala Megyei Bíróság 2004. július 1. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította a H.-H.am Kft. fizetésképtelenségét és elrendelte felszámolását. A felperes a közzétételtől számított 1 éven belül jelentette be hitelezői igényét, azt a felszámoló nyilvántartásba vette és behajthatatlannak minősítette. A felszámoló kérésének eleget téve a felperes a gépjármű törzskönyvét a felszámolónak megküldte.

A bíróság ítélete jogi indokolásában utalt a Ptk. 523. § (1), (2) bekezdésére, az 526. § (2) bekezdésére, valamint a 274. § (1) bekezdésére. Kifejtette, hogy a felperes azonnali hatállyal felmondta a szerződést, a teljes tartozás esedékessé vált, a felperes és az alperes között készfizető kezesi szerződés jött létre, az alperes a megállapodás alapján köteles a teljes tartozás megfizetésére. Az alperes helytállási kötelezettsége abban a tekintetben önálló és a felperes, valamint az adós közötti jogviszonytól független, hogy a felperes a követelést választása szerint az alperessel, mint kezessel szemben is érvényesítheti. Nincs jelentősége, hogy a felperes a felszámolási eljárásban érvényesítette-e követelését, illetve az behajthatatlannak minősült-e. A készfizető kezesi jogviszonyt nem érinti az sem, hogy a felszámolási vagyoni körébe tartozó gépjárművet a felszámolási eljárás során értékesítették.

A bíróság kiemelte, hogy az alperes a kereset összegszerűségét nem, csupán annak jogalapját vitatta. A kereset összegszerűségét a tőkeösszeg vonatkozásában a bíróság megalapozottnak találta, így ennek megfizetésére kötelezte az alperest. A megyei bíróság ugyanakkor a késedelmi kamat mértéke körében nem találta alaposnak a felperesi keresetet, utalt arra, hogy a felperes ezzel kapcsolatosan az általános szerződési feltételekre hivatkozott, ez pedig úgy rendelkezik, hogy a kölcsönszerződés rögzíti a késedelmi kamat mértékét. Ezzel szemben a felperes és az adós közötti

kölcsönszerződés a kamat mértékére vonatkozóan nem tartalmaz utalást, így a bíróság a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy H.-H. Kft. fizetése hiányát a felperes észlelte, 2004. februárjában a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. A felperesnek joga lett volna a gépkocsit birtokba venni, annál is inkább, mert a Kft-vel szemben a felszámolás elrendelésére csak 2004. július 1. napjával került sor. A kölcsönszerződés 3. pontja rögzíti, hogy a szerződés elsődleges fedezete a gépjármű. A gépjárműre vételi jogot, annak biztosítására elidegenítési és terhelési tilalmat alapítottak, az adós pedig tudomásul vette, hogy a nem szerződésszerű teljesítés esetén a hitelező elvonja az adós birtoklathoz, használathoz, hasznosításhoz való jogát. A felperesnek az általános szerződési feltételek szerint joga és lehetősége lett volna követeléséhez hozzájutni, de jogai érvényesítésének felróható módon nem tett eleget.

Megalapozatlan a felperesi követelés, mert a felperes nem válogathatott volna a kötelezettek között, elsődlegesen a perbeli gépkocsit kellett volna visszavásárolni, mivel azon vételi joga állt fenn. Hivatkozása szerint a Ptk. 4. § rendelkezéseibe, a jóhiszemű eljárásnak, az együttműködés kötelezettségének követelményébe ütközik a felperes magatartása, ennek következményeit neki kell viselnie.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alaptalan.

A megyei bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntésével és annak indokaival az ítélet tábla egyetért, csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki az alábbiakat:

Alaptalan az alperes az irányú védekezése, hogy a tartozást nem ő, hanem a H.-H. Kft. köteles visszafizetni. Az alperes a cég tartozásáért kézfizető kezességet vállalt, a kötelezettség-vállalásának Ptk.272.§ /1/ bekezdés szerinti tartalma az, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, úgy maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni. A Ptk.274.§ /2/ bekezdés a./ pontjára figyelemmel az alperes, mint kézfizető kezes nem követelheti, hogy a jogosult a követelést először a kötelezettől hajtsa be.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felszámoló anélkül ismerte el a jogosult követelését, hogy annak megalapozottságáról meggyőződött volna. A perben a felperes csatolta a kölcsöntörlesztések körében teljesített adósi befizetéseknek, azok elszámolásának, valamint a hátraléknak a tételes kimutatását. Ezeket az alperes sem vitatta, így megfelelően igazolást nyert a felperesi követelés összege.

Alaptalanul kifogásolta az alperes azt is, hogy a kölcsönösszegeből megvásárolt gépjárművet a felszámolási eljárás során a felszámoló az alperes hozzájárulása nélkül értékesítette. A kézfizető kezesnek nincs ilyen irányú jogosultsága, de a felszámolónak sincs olyan kötelezettsége, hogy a felszámolási eljárás során történő értékesítéshez a kézfizető kezes nyilatkozatát, illetve hozzájárulását beszerezze.

Az alperes vitatta a felperesi követelés jogalapját arra hivatkozással is, hogy álláspontja szerint a felperesnek elsődlegesen a perbeli gépkocsit kellett volna visszavásárolni, hiszen ezen vételi joga állt fenn és ez volt hivatott a tartozást elsődlegesen biztosítani. A felperes nem válogathatott volna a kötelezettek között, ehhez képest a gépkocsi birtokbavételét, illetőleg a vételi jog gyakorlását elmulasztotta, így a Ptk.4.§-ába ütköző magatartásának következményeit a felperesnek kell viselni.

A megyei bíróság ebben a kérdésben is helyesen foglalt állást, mikor kimondta, hogy a felperes a követelést választása szerint az alperessel, mint kezessel szemben is érvényesíthette, attól függetlenül, hogy megkísérelte-e annak az adóssal szembeni érvényesítését. Sem jogszabályi rendelkezés, sem a felek szerződése nem kötelezi a felperest, mint hitelezőt arra, hogy a kézfizető kezes ellen indítandó pert megelőzően éljen vételi jogával. Jogai érvényesítése terén nincs kötelező sorrendiség, a kézfizető kezessel szemben – a jogintézmény lényegéből adódóan – az igény közvetlenül érvényesíthető.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel az ítélőtábla a Pp.253.§ /2/ bekezdés első fordulata alapján a megyei bíróság ítéletét – a késedelmi kamat mértékének a Ptk.301.§ /1/ bekezdésében foglaltak szerinti pontosítása mellett – helybenhagyta.

Győri Ítélőtábla Pf.IV.20.427/2006/3.szám